

Artikel: Kommunen kan ikke afslå eller stoppe hjælp, kun fordi en borger ikke har medvirket til sagens oplysning

Kommunen skal altid foretage en konkret vurdering af, om borgerens manglende medvirken har betydning for borgerens hjælp og støtte.

Af fuldmægtig Sanne Bolwig Colding

[Denne artikel er en del af nyhedsbrevet Nyt fra Ankestyrelsen nummer 6, 2018. Bemærk, at vi ikke opdaterer indholdet efter december 2018.](#)

Ankestyrelsen har behandlet flere sager, hvor kommunen har stoppet hjælp, fordi borgeren ikke har medvirket til at oplyse sagen. Manglende medvirken er dog ikke i sig selv en grund til at stoppe eller afslå hjælp. Hvis en borger ikke deltager i arbejdet med at oplyse sagen, skal kommunen altid lave en konkret vurdering af, om det har betydning for borgerens hjælp og støtte.

Kommunen skal oplyse sagen strækkeligt til at kunne afgøre sager efter serviceloven. Det er derfor som hovedregel kommunens ansvar, at alle nødvendige oplysninger er til stede. Kommunen skal altid overveje, om der er tale om oplysninger, som kan indhentes uden borgerens samtykke fra andre offentlige myndigheder.

Frivilligt for borgeren

Kommunen kan anmode borgeren om at medvirke til at få de nødvendige oplysninger frem, men det er frivilligt for borgeren. Kommunen skal derfor respektere, hvis borgeren ikke ønsker at medvirke. Det gælder også, selvom kommunen skønner, at det vil være til borgerens fordel, at kommunen får de ønskede oplysninger.

Borgere, der allerede får hjælp, har dog pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

Sagen må afgøres på det foreliggende grundlag, hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning, enten fordi borgeren

- ikke ønsker at komme med oplysninger
- ikke vil medvirke til en undersøgelse

- ikke vil give kommunen samtykke til at indhente oplysninger.

Konsekvensen for borgeren

Kommunen skal - skriftligt - gøre borgeren opmærksom på, hvilken konsekvens det har ikke at medvirke; at sagen bliver afgjort på baggrund af de foreliggende oplysninger. For at kommunen kan tillægge det betydning, at borgeren ikke har medvirket, skal de manglende oplysninger være relevante i forhold til den hjælp, kommunen skal tage stilling til. Kommunen må heller ikke have adgang til aktuelle oplysninger fra tidligere afgørelser.

Konsekvensen af den manglende medvirken vil afhænge af, hvilke oplysninger, der mangler. Det har også betydning, hvilken form for hjælp, der er tale om. Drejer det sig for eksempel om oplysninger om helbredsforhold, som er afgørende for, om hjælpen kan bevilges, kan resultatet være et afslag.

Den manglende medvirken kan medføre, at kommunen ikke har tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om borgeren kan få den ansøgte hjælp, eller om borgeren forsat er berettiget til samme hjælp.

Ikke nok til at give afslag

Når kommunen afgør en sag på det foreliggende grundlag, skal den undersøge, om det er muligt at genbruge oplysninger fra den oprindelige bevilling eller fra tidligere opfølgninger.

Kommunen kan derfor ikke give afslag på den ansøgte hjælp eller stoppe en allerede bevilget hjælp kun med henvisning til, at borgeren ikke har medvirket til sagens oplysning. Kommunen skal konkret vurdere, hvilke konsekvenser borgerens manglende medvirken skal have, og vurderingen skal inddrage, om kommunen allerede har relevante og aktuelle oplysninger.

Borgerens manglende medvirken kan skyldes forhold, der i sig selv er udtryk for, at borgeren har behov for mere hjælp. Det skal kommunen også være opmærksom på.

Eksempel, sagen hjemvist

En borger er åbenlyst omfattet af personkredsen og har i mange år har fået dækket betydelige merudgifter. Kommunen havde sendt et oplysningsskema til borgeren for at få oplysningerne op, men borgeren reagerede ikke trods flere rykkere. Kommunen skrev til borgeren,

at manglende medvirken kunne medføre, at borgeren ikke længere kunne få dækket sine merudgifter.

Borgeren er permanent lammet fra halsen og ned og har mange dårlige dage; det vidste kommunen godt. Kommunen gav borgeren afslag på forsat dækning af merudgifter med henvisning til, at borgeren ikke medvirkede til sagens oplysning. Kommunen fandt, at borgeren ikke havde sandsynliggjort, at han havde nødvendige merudgifter.

Ankestyrelsen hjemviste sagen. Kommunen kunne ikke stoppe borgerens merudgifter kun med henvisning til, at borgeren ikke medvirkede til at oplyse sagen. Kommunen skulle konkret vurdere, hvilken konsekvens borgerens manglende medvirken havde, og i vurderingen inddrage, om den allerede havde relevante og aktuelle oplysninger fra den oprindelige bevilling eller den seneste opfølgning.

Kommunen skulle også være opmærksom på, om borgeren havde en rimelig grund til ikke at medvirke til at oplyse sagen, eller om borgerens manglende medvirken kunne skyldes forhold, der i sig selv kan være tegn på behov for hjælp efter den sociale lovgivning.

Lovhenvisninger

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Retssikkerhedsloven)

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

§ 11. Myndigheden kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om

1) at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til, og

2) at lade sig undersøge hos en læge eller blive indlagt til observation og behandling som led i sagsbehandlingen.

Stk. 2. Personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

§ 11 a

Stk. 2. Myndigheden kan uden samtykke til brug for behandlingen af en enkelt sag eller til brug for generel kontrol kræve oplysninger om økonomiske forhold og ferieforhold den, der ansøger om eller får hjælp, og dennes ægtefælle eller samlever, fra andre

om den, der ansøger om eller får hjælp, og dennes ægtefælle eller samlever, fra andre offentlige myndigheder samt fra arbejdsløshedskasser. Tilsvarende oplysninger kan indhentes om andre husstandsmedlemmer. Oplysninger kan samkøres og sammenstilles med data fra myndighedens egne, andre myndigheders og arbejdsløshedskassers it-systemer, når dette er nødvendigt for at kontrollere, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt, herunder med henblik på efterfølgende kontrol af, om der er sket fejl eller misbrug i forbindelse med ydelse af hjælp. Oplysningerne kan indhentes, selv om den person, som oplysningerne vedrører, ikke bor i den kommune, som indhenter oplysningerne.

§ 11 b. Hvis borgeren ikke medvirker, jf. § 11, stk. 1, nr. 1 og 2, eller ikke giver samtykke til, at myndigheden kan indhente oplysninger, jf. § 11 a, stk. 1, skal myndigheden behandle sagen om hjælp på det foreliggende grundlag, medmindre oplysninger kan indhentes uden samtykke, jf. § 11 a, stk. 2, og § 11 c.

§ 12. Myndigheden skal give borgeren skriftlig besked om

.....

3) konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker, jf. § 11 b,

4) hvilke typer af ændringer der kan have betydning for hjælpen og

5) muligheden for, at borgeren kan blive mødt med et tilbagebetalingskrav og eventuelt blive tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 289 a og efter § 12 b i denne lov eller § 14 i lov om Udbetaling Danmark, hvis borgeren ikke oplyser om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

Relevante principafgørelser

2-18:

Borgerens manglende samarbejde. Kommunen kan ikke uden videre lade et tilbud om hjælp eller støtte ophøre med henvisning til, at borgeren ikke samarbejder om at opfylde indsatsmålene i handleplanen. Kommunen skal forinden undersøge og forholde sig til, hvilken betydning borgerens nedsatte funktionsevne har i forhold til hans eller hendes evne til at samarbejde om indsatsmålene.

D-11-07:

En kommune kunne ikke standse sygedagpengeudbetalingen til en psykisk syg lønmodtager eller refusionen til dennes arbejdsgiver med den begrundelse, at lønmodtageren ikke havde medvirket ved kommunens opfølgning. Begrundelsen var at kommunen ikke fra lønmodtagerens læge og psykolog havde indhentet oplysninger til brug for en vurdering af, hvorvidt lønmodtagerens manglende medvirken havde en utvivlsom sammenhæng med dennes psykiske lidelse. Hvis dette havde været tilfældet, ville det have været en rimelig grund til den manglende medvirken.

A-9-08:

En kommune burde have sikret sig, at der var nogen til at hjælpe en 18-årig kontanthjælpsansøger, der var på specialskole, med at læse og besvare kommunens henvendelser. Ansøgeren havde fået afslag på kontanthjælp på grund af manglende aflevering af nødvendig dokumentation og manglende underskrifter på diverse dokumenter.

Sidst opdateret 17.11.2020

Ring: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Adresse: Ankestyrelsen, 7998 Statsservice

Mail: ast@ast.dk

Sikker mail: sikkermail@ast.dk

Tilgængelighedserklæring

